

[Nissen.]

derjydske Forhold, akkurat som de ligger, og som en af dem, der kender sønderjydske Forhold, maa jeg give ham min Tilslutning.

Det ærede Medlem Hr. A. Svensson sluttede med en Henvendelse til Regeringen om at træffe Særforanstaltninger i Sønderjylland, nedsætte et Udvalg, der i første Omgang skulde undersøge de sønderjydske Forhold nøjere og se at faa udarbejdet en Plan, hvorefter man kunde give en Indstilling. Jeg vil meget tiltræde denne Henstilling eller Bøn, hvad man nu vil kalde det, fra det ærede Medlem Hr. A. Svenssons Side, og jeg vil da bede om, naar der skal nedsættes et Udvalg af den Art i Sønderjylland, at det saa maa blive nye Folk, der kommer til at forestaa Arbejdet. Ikke fordi de gamle ikke er kvalificerede til det, de der har arbejdet med de Spørgsmaal i mange Aar — hvorfor skulde de ikke være det? —, men det er saadan i Livet, at naar et Udvalg eller en Enkeltmand har arbejdet med en Sag gennem mange Aar, kommer der tidt Kritik imod dem, saa synes man, at det og det kunde være anderledes.

Og saadan er det saamænd ogsaa gaaet i Sønderjylland. Naar de gamle Forkæmpere for den sønderjydske Sag træder frem, er det ikke lutter Idyl, nej, saa kan der saamænd vanke noget af enhver Slags. Derfor mener jeg, at det vil være rigtigt, at der kommer nye Folk til, Folk, som bliver udnevnt af den sønderjydske Befolkning til at varetage dennes Interesser i den Sag.

Saa er der et Spørgsmaal til, der ligger lige op ad dette. Jeg kommer til at tænke paa alle de Landmænd, der i Mellemtiden er gaaet fra deres Gaarde. Dem maa der ogsaa rækkes en hjælpende Haand. Det er jo til Dels Folk, der allerede er oppe i Aarene, og som staar uden Eksistensmidler, og dem maa man ogsaa tænke paa i denne Omgang. Ligesaadan Haandværkerne, som jo ogsaa Krisen er naaet til.

Man er tilbøjelig til at sige: Ja, men det er nok Mennesker, som ikke har passet deres Kram, ikke har været dygtige til deres Gerning. En saadan Beskyldning er let at udslynge, og det er jo lettest, hvis man kan affærdige dem paa den Maade. Men saadan ligger det ikke i alle Tilfælde. Der kan maaske være en enkelt — hvorfor skulde der ikke være det? —, men ellers er de fleste af dem, der er gaaet fra Gaardene, Mænd, som har passet deres Gerning. De har bare ikke haft saa stort et Rygstød som de, der nu sidder ved Gaardene, deres Reserver er blevet slidt op først, og af den simple Grund er de blevet færdige først.

Jeg synes derfor, at der er rimelig Grund til ogsaa at tænke paa dem, naar, som jeg haaber, det Udvalg nu bliver nedsat.

Dertil skal jeg indskrænke mig i min Omtale af specielt Landbruget. Jeg har jo haft Lejlighed til før, ogsaa sidste Aar den 10. December, fra denne Talerstol at gøre nøje Rede for sønderjydske Forhold. Men der er en anden Ting, jeg gerne vil nævne i denne Forbindelse, en Ting, som maaske ogsaa adskillige i dette høje Ting kender til. Det er med Hensyn til de tønderiske Kniplinger. Det er velbekendt for en Del af de ærede Medlemmer, at der har eksisteret en Industri i Tønder, som har lavet Kniplinger. Det har en Gang været en meget betydelig Industri, der var en Tid, da der var ansat 10 000—12 000 Koner ved denne Industri; der blev ernæret ca. 20 000 Mennesker gennem denne Kniplingeindustri, og den indbragte om Aaret over 250 000 Rigsdaler, saa man vil se, at det var ikke en ubetydelig Industri, og dertil var det jo en Kunstindustri. Nu har denne Industri i mange Aar været en *saga blott*, fordi den er blevet vanrøgtet af mange forskellige Grunde.

Men i de sidste 20 Aar er der en Kvinde i Sønderjylland, der er begyndt igen at opbygge denne Industri. Jeg tænker paa Fru Hansigne Lorentzen i Ballum, som ogsaa adskillige vil kende fra hendes Forfatterskab. Hun er gaaet rundt og har ledt i gamle Kommodeskuffer og fundet gamle Mønstre, og saaledes har hun møjsommeligt, Skridt for Skridt, oparbejdet denne Industri, saa at den nu er ved at komme paa Fode igen.

Men skal den rigtig blive til noget, og skal den igen blive ikke alene et Erhverv, men ogsaa en Kunstindustri, der betyder noget, og som der er Beskæftigelse i, saa maa saadant Arbejde støttes. Thi skal det blive til noget, maa der være et Depot, som man har at tage af, naar der indløber Bestillinger. Man kan nemlig ikke vente, til Bestillingerne indløber, med at lave Kniplingerne, for det gaar ikke saa hurtigt fra Haanden. Man vil forstaa, at det er over Evne for Enkeltmand og over Evne ogsaa for Fru Hansigne Lorentzen. Derfor vil jeg gerne bede den højtærede Handelsminister om at række en hjælpende Haand til denne Industri og give Fru Hansigne Lorentzen den Hjælp, hun trænger til, for at denne Industri kan bringes paa Fode igen; der maa ogsaa føres den fornødne Kontrol med, at de Kniplinger, der sælges, ogsaa er ægte tønderiske Kniplinger. Det var kun dette, jeg gerne vilde sige her i Aften.